

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.IV.20.251/2023/6.

A tanács tagjai:

Böszörményiné dr. Kovács Katalin a tanács elnöke

Véghné dr. Szabó Zsuzsanna előadó bíró

Dr. Dzsula Marianna bíró

Dr. Pataki Árpád bíró

Dr. Stark Marianna bíró

A felperes:

név (cím)

A felperes képviselője:

Schiffer és Társai Ügyvédi Iroda (cím1; ügyintéző: dr. Pálvölgyi Miklós ügyvéd)

Az alperes:

név1 (cím2)

Az alperes képviselője:

Dr. Balsai Szabolcs ügyvéd (cím3)

A per tárgya:

Sajtó-helyreigazítás

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

A felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.568/2022/4.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 18.P.20.931/2022/6.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a cégnév-nek (cím2.) 63.500 (hatvanháromezer-ötszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az esedékesség napjáig az államnak az állami adó- és vámhatóság illetékbevételi számlájára 70.000 (hetvenezer) forint meg nem fizetett

felülvizsgálati eljárási illetéket. Az illetékfizetési kötelezettség e határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] Az alperes az általa szerkesztett internetes portál portálon 2022. március 18. napján „név is követeli, hogy Magyarország lépjen be a háborús konfliktusba” című cikkében azt közölte, hogy „[a] baloldal újabb képviselője csatlakozott a háborús propagandához. Most a pártnévos név követelte a pártnév házi tévéjében, hogy Magyarország szállítson fegyvereket az ukrajnai konfliktuszónába. Számos baloldali politikustársához hasonlóan név is azt követeli, hogy Magyarország szállítson fegyvereket Ukrajnába. A pártnév parlamenti képviselője a pártnév média nevű propaganda médiumában név2 és név3 mellett ülve március 2-án azt mondta: »Ha Ukrajnát védjük, azzal Magyarországot is védjük (...), úgyhogy nem lehet kérdés, hogy mit kell tenni. Azt gondolom, hogy nekünk, az ellenzéknek pedig az a feladatunk, hogy megpróbáljuk kikényszeríteni azokat a kormányzati döntéseket, amelyek a magyar emberek biztonságát ténylegesen szolgálják, és az ehhez szükséges társadalmi támogatottságot teremtsük meg.« A pártnévos képviselő azt állította, hogy sokan felháborodnak azon, hogy a kormány nem engedi át a magyar légtérben a fegyverszállítmányokat és a hasonló jellegű támogatásokat, és számon kérte, hogy néhány éve Oroszország hazánkon keresztül szállíthatott fegyvereket Szerbiába.” Az alperes a cikkbe ágyazta a felperes 2022. március 2-án, az média-ben tett nyilatkozatának részletét.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

[2] A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest az alábbi helyreigazító közlemény közzétételére: „A internetes portál-n 2022. március 18-án közzétett »név is követeli, hogy Magyarország lépjen be a háborús konfliktusba« című cikkünkben valótlanul állítottuk, hogy név követelte volna, hogy Magyarország szállítson fegyvereket az ukrajnai konfliktuszónába.” Előadta, hogy nem követelte, hogy Magyarország szállítson fegyvereket Ukrajnába és a cikkbe ágyazott videofelvételen elhangzó nyilatkozata sem értékelhető ekként, mert Ukrajna és Magyarország védelméről beszélt, amihez nem feltétlenül szükséges fegyverszállítás.

[3] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Védekezése szerint az alperes a felperes nyilatkozatáról készült videót a cikkbe ágyazta és azt szó szerint idézte, az ebből levont újságírói következtetéseket a közszereplő felperes tűrni köteles.

Az első- és másodfokú ítélet

[4] Az elsőfokú bíróság ítéletében arra kötelezte az alperest, hogy 5 napon belül az általa szerkesztett név1 című internetes sajtótermékben a főoldaltól 24 órán keresztül a

„Helyreigazítás a »név is követeli, hogy Magyarország lépjen be a háborús konfliktusba« című cikk miatt” címről elérhetően, továbbá mindaddig, amíg a cikk is elérhető, de legalább 30 napig a cikk címe alatt, a szöveg felett tegye közzé az alábbi közleményt: „Helyreigazítás: A 2022. március 18. napján megjelent »név is követeli, hogy Magyarország lépjen be a háborús konfliktusba« című cikkünkben valótlanul állítottuk, hogy név azt követelte volna, hogy Magyarország szállítson fegyvereket az ukrajnai konfliktuszónába.” Az elsőfokú bíróság álláspontja az volt, hogy a keresettel sérelmezett közlés a szövegkörnyezetben nem következtetésként, hanem valótlan tényállításként jelenik meg, amely nem áll alkotmányos védelem alatt. A sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (a továbbiakban: Smtv.) 12. § (1) bekezdés rendelkezései alapján az alperest helyreigazító közlemény közzétételére kötelezte.

[5] Az alperes fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság jogerős ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és a keresetet elutasította.

[6] A másodfokú bíróság álláspontja szerint a perbeli közlés megítélése során elsőként arról volt szükséges dönteni, hogy közügyekben való megszólalást, közérdekű vitában kifejtett álláspontot tükröz-e. A másodfokú bíróság kiemelte, hogy az országgyűlési választásokat megelőző politikai közbeszéd egyik meghatározó témája volt az Ukrajnát ért orosz katonai agresszió és Magyarország háborús konfliktussal kapcsolatos álláspontja, a közismert ellenzéki politikus felperes ebben a kérdésben adott interjút, ezért az alperes közlése a véleménynyilvánítási szabadság közügyeket megillető magasabb szintű oltalmát élvez.

[7] A másodfokú bíróság ezután abban a kérdésben döntött, hogy az alperes keresettel támadott közlése értékítélet, vagy tényállítás. Kiemelte, hogy az elsőfokú bíróság kizárólag a tényállítások és vélemények elhatárolására vonatkozó bizonyíthatósági tesztet alkalmazta. Ezzel szemben azonban a politikai vitákkal kapcsolatban megfogalmazott tényállítások meghatározása nem történhet önmagában a bizonyíthatósági teszt hétköznapi értelemben vett alkalmazásával, az értékelés nem szorítkozhat a kijelentés szó szerinti tartalmának értékelésére. Az Alkotmánybíróság 7/2014. (III. 7.) határozatának indokolásából kiemelte, hogy a véleményszabadság korlátját a tények meghamisítása jelenti, mert az alkotmányos védelem nem vonatkozhat arra az esetre, ha a becsület csorbítására alkalmas tény állító tudta, hogy a közlése valótlan, vagy azért nem tudott annak valótlanágáról, mert a foglalkozása alapján elvárható körütekintést elmulasztotta {Indokolás [16], [17]}. Az elsőfokú bíróság érdemi döntésével azért nem értett egyet, mert a közügyben tudósító média jogi felelősségre vonásához nem elegendő annak kimutatása, hogy a vizsgált megszólalás bizonyos elemei ténylegesen, objektív módon cáfolhatóak, a vitatott kijelentés értékelését arra figyelemmel kell elvégezni, hogy a kijelentés milyen jelentéstartalmat hordoz a választópolgárok számára.

[8] A másodfokú bíróság álláspontja szerint a „fegyverszállítások követelése” egy tényállítást tartalmazó politikai vélemény, amely következtetést a cikk írója a felperes nyilatkozatából vonta le. A másodfokú bíróság értékelte, hogy a cikkbe ágyazott kép- és hangfelvétel alapján az olvasó számára kétséget kizáróan megállapítható volt a felperes nyilatkozata a kérdésben, a felvétel alapján Ukrajna fegyveres védekezésének segítése nem tekinthető a cikkíró önkényes tartalomkiterjesztésének. A másodfokú bíróság megítélése szerint a cikkbe ágyazott videó vékony, de valós ténybeli alapot teremtett azon következtetés megalkotására, hogy a felperes fegyverek szállítását követelte az ukrajnai konfliktuszónába. A felperes ismertette a kormányzati lépéseket kritizáló véleményét, az Ukrajna és Magyarország közös védelmi érdekeit levezető gondolatmenetét, amelyben egy aktív, Ukrajna fegyveres védekezését elősegítő kormányzati politika szükségességét támogatta, ennek politikai kikényszerítését tartotta követendő magatartásnak. A másodfokú bíróság szerint a fegyverek átengedésének jelentéstartalma valóban eltér a saját fegyverek szállításának

fogalmától, de az írás egésze a felperes azon politikai véleményére hívja fel az olvasó figyelmét, hogy Magyarországnak Ukrajna fegyveres védekezését kell segítenie fegyverszállítmányok ukrán területre történő eljuttatásával. A korábbi légtérhasználatot a felperes Ukrajna fegyveres védekezését segítő álláspontjának alátámasztására hozta példaként. A másodfokú bíróság értékelte, hogy a felperes a nyilatkozatban a támogatás konkrét módját nem határozta meg, hanem a „nem lehet kérdés, mit kell tenni” fordulattal élt. E fordulat egy lehetséges interpretációjának tartotta a cikkben használt „fegyvert szállítson” kifejezést. Erre tekintettel az alperes nem önkényesen vonta le a sérelmezett közlésben foglalt következtetést, arra a felperes megnyilvánulása alapot teremtett, a „fegyverszállítások követelése” olyan értékelése a felperes nyitott tartalmú nyilatkozatának, amely nem sorolható azon tényállítások közé, amelyekkel szemben helyreigazításnak van helye. Ez a közlés tényállítást is tartalmazó értékítélet, amely fokozott alkotmányos védelem alatt áll, különös figyelemmel a kampányidőszakban történő megjelenésre. A másodfokú bíróság szerint a felperes szóhasználatához, érvelési módjához nem kötődik kényszerítő jelleggel a sajtót terhelő objektív tájékoztatási kötelezettség, a felperes közéleti megnyilvánulásának jellege olyan volt, hogy alapot teremtett a vitatható értelmezésekre, politikai vita azonban nem dönthető el a sajtó-helyreigazítás iránti perben.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[9] A jogerős ítélettel szemben a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet. Ebben azt kérte, hogy a Kúria a jogerős ítéletet helyezze hatályon kívül, és az elsőfokú bíróság ítéletét hagyja helyben. Megsértett jogszabályként az Smtv. 12. §-át jelölte meg.

[10] A felperes felülvizsgálati kérelemben kifejtett érvelése szerint az alperes olyan kijelentést tulajdonított a felperesnek, amit nem mondott. Az alperes vitatott közleménye fegyverek szállítását említi, a felperes nyilatkozata pedig a legmegengedőbb értelmezés szerint is a fegyverszállítmányok átengedése megtagadásának kritikája, amelyből nem következik, hogy a felperes a fegyverszállítást követelné vagy támogatná. Hasonló tényállás mellett a Kúria a Pfv.IV.21.016/2022/6. számú ítéletében akként foglalt állást, hogy az Smtv. 12. § (1) bekezdése értelmében a sajtószabadság gyakorlása nem ad lehetőséget a valótlanosságok közzétételére, az újságírók egyik fő felelőssége éppen a közölt hírek, információk hitelességének ellenőrzése.

[11] A felperes a jogvita eldöntése szempontjából azt tartotta a lényeges kérdésnek, hogy a közügyben, a közszereplő felperesről az alperes által tett kijelentés tényállítás, vagy értékítélet. Az Alkotmánybíróság 13/2014. (IV. 18.) AB határozatának [41] bekezdéséből azt emelte ki, hogy az értékítéletekkel szemben a tényállítások mindig olyan konkrétumokat tartalmaznak, amelyek valósága bizonyítás útján igazolható, ellenőrizhető. Az, hogy a felperes mondott valamit vagy sem, empirikusan bizonyítható tény. A felperes valótlan tényállításnak tartotta annak közlését, hogy a felperes követelte a fegyverszállítást az ukrainai konfliktuszónába, mert a kijelentés elhangzása bizonyítható, a véleménynyilvánítás alkotmányos védelme pedig a hamis tényállításokra nem terjed ki. A felperes felülvizsgálati érvelését a 13/2014. (IV. 18.) AB határozat [28] bekezdésével kívánta alátámasztani, amely szerint az alkotmányos védelem még a közszereplőket támadó bírálat tekintetében sem korlátlan, a 7/2014. (III. 7.) AB határozat [49] bekezdés szerint pedig a becsület csorbítására alkalmas tények állítása, híresztelése nem élvezi a véleményszabadság oltalmát akkor, ha a tényeket állító vagy híresztelő tudta, hogy közlése valótlan, avagy a valóságról azért nem tudott, mert a foglalkozása szerint elvárt figyelmet vagy körültekintést elmulasztotta.

[12] A felperes további érvelése az volt, hogy a másodfokú bíróság a jogerős ítéletben tévesen a közéleti vita résztvevőjének tekintette a sajtót, holott a 3111/2022. (III. 23.) AB határozat [29]-[32] és [46] bekezdéséből arra a következtetésre lehet jutni, hogy a politikai szereplők nem vonhatók felelősségre a másik politikai szereplőre tett valótlan tényállításért. A sajtó azonban nem politikai szereplő, nem a politika alakítója, tényállításával a valóságot kell megjelenítenie, szabad véleményformálása során pedig felelőssége eltér a politikai élet szereplőjétől. Az Smtv. 10. §-a szerint a médiarendszer egészének feladata a hiteles, gyors, pontos tájékoztatás, a tények valósághű közlése, nem pedig a politikai vitákban való részvétel. A felperes érvelése szerint a felperes nyilatkozatából nem következik, hogy fegyvereket kívánna szállítani, a sérelmezett közlésnek ezért vékony ténybeli alapja sincs. A fegyverszállítmányok átengedése és a fegyverek szállítása különböző súlyú kormányzati cselekvések, az átlagolvasó szempontjából nem lényegtelen a jelentéstartalom közötti különbség. A kifogásolt közlemény nem véleménycikk, hanem tudósítás megtörtént eseményről.

[13] Az alperes a felülvizsgálati ellenkérelemben azt kérte, hogy a Kúria a jogerős ítéletet hatályában tartsa fenn. A másodfokú bíróság jogerős ítéletéből azt emelte ki, hogy a közügyekben tudósító média jogi felelősségre vonásához nem elegendő annak kimutatása, hogy a vizsgált megszólalás bizonyos elemei ténylegesen objektív módon cáfolhatóak, a vitatott kijelentés értékelését arra figyelemmel kell elvégezni, hogy a kijelentés milyen valódi jelentéstartalmat hordoz a választópolgárok számára. A per tárgyává tett sérelmezett közlés a cikk szerzőjének interpretációja, bírálata, amelyre a kampányidőszakban készült interjú alapján került sor. A felperes interjúbán tett kijelentései olyan sejtelmes, konkrétumok nélküli, nyitott tartalmú nyilatkozatok, amelyből okszerűen következhet, hogy a felperes szorgalmazná Ukrajna fegyverekkel történő támogatását is, a következtetésnek tehát van ténybeli alapja. Az alperes hangsúlyozta, hogy az olvasók a felperes nyilatkozatát megismerhették.

A Kúria döntése és annak jogi indokai

[14] A felülvizsgálati kérelem alaptalan.

[15] A felülvizsgálati kérelem korlátiara tekintettel a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 423. § (1) bekezdés alapján a Kúriának azt kellett érdemben megítélnie, hogy a másodfokú bíróság a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabály [Smtv. 12. § (1) bekezdése] megsértésével hozta-e meg a keresetet elutasító jogerős ítéletet.

[16] Az Smtv. 12. § (1) bekezdése szerint, ha valakiről bármely médiatartalomban valótlan tényt állítanak, híresztelnek vagy vele kapcsolatban való tényeket hamis színben tüntetnek fel, követelheti olyan helyreigazító közlemény közzétételét, amelyből kitűnik, hogy a közlés mely tényállítása valótlan, illetve megalapozatlan, mely tényeket tüntet fel hamis színben és ehhez képest melyek a való tények.

[17] A jogszabály értelmezésénél a bíróságnak hivatalból kötelessége az Alaptörvényben biztosított jogok alkotmányos tartalmát érvényre juttatni. Ez következik az Alaptörvény 28. cikkéből, amely szerint a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Amennyiben az ügyben felmerül valamelyik alapjog érintettsége, a bíróságnak saját jogértelmezését a jog alkotmányos tartalmával összhangban kell kialakítania {3/2015. (II. 2.) AB határozat [18]}.

Mindez nem azt jelenti, hogy a bíróságoknak közvetlenül az Alaptörvény rendelkezéseire kellene alapítaniuk a döntéseiket, hanem azt, hogy az alkalmazandó jogszabályi rendelkezések értelmezése és a konkrét tényállásra való alkalmazása során figyelemmel kell lenni a releváns alkotmányossági szempontokra {7/2013. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [33]; 3145/2018. (V. 7.) AB határozat, Indokolás [68]}. A véleménynyilvánítás szabadságához és a jóhírnév védelméhez való joggal kapcsolatos ügyekben ezért minden alkalommal felmerül az említett alapjogokkal érintettség, ebből következően pedig megkerülhetetlen, hogy a bíróság a döntés során az Alkotmánybíróság e jogokkal kapcsolatos, az Alaptörvény R) cikk (3) bekezdés szerinti jogértelmezését figyelembe vegye. A felek személyére, az alperes megszólalásának tartalmára tekintettel az – Smtv. 12. § (1) bekezdésének értelmezése során – az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdését és IX. cikk (1) és (2) bekezdését is figyelembe kellett venni, a perben szükséges volt az egyes alapjogok érvényesülésének mérlegelés útján történő összevetése.

[18] Azon kérdés eldöntése során, hogy a véleménynyilvánítás szabadságának körébe tartozó közéleti vitákban érintett személyek személyiségének védelme mennyiben korlátozható, az Alkotmánybíróság annak tulajdonít jelentőséget, hogy véleményt kifejező nyilvános közlés közérdekű vitában kifejtett álláspontot tükröz-e; a nyilvános közléssel érintett személy közszereplői minőségében jelenik-e meg; a nyilvános közlés sérti-e az érintett személy emberi méltóságát vagy jóhírnevét (becsületét) {3145/2018. (V.7.) AB határozat, Indokolás [38]}.

[19] A másodfokú bíróság a kereset elbírálása során ezen alkotmányos szempontokat érvényre juttatva helytállóan állapította meg, hogy a cikk témája egyértelműen a közügyek szabad vitatását érinti. A perben az sem volt vitás, hogy a nyilvános közlés a felperes közszereplői minőségében tett megnyilatkozását közvetíti, egyben értékeli és állítja párhuzamba a magyar közélet más szereplőinek közügyben kifejtett álláspontjával. A bíróságnak ezt követően kellett abban állást foglalnia, hogy a keresetben sérelmezett közlés tényállításnak vagy értékítéletnek minősült. Ennek a megkülönböztetésnek azért volt kiemelt, a kereset megalapozottságát meghatározó jelentősége, mert a sajtó-helyreigazítás mint különleges személyiségvédelmi eszköz értékítélettel megvalósított véleménynyilvánítás tekintetében nem alkalmazható. Véleménynyilvánítás, értékelés, bírálat, valamint a társadalmi, politikai, tudományos és művészeti vita önmagában nem lehet sajtó-helyreigazítás alapja (Legfelsőbb Bíróság PK 12. számú állásfoglalásának III. pontja). A tényállítások és a vélemények megkülönböztetésénél a határeseteket az értékítélettel terhelt tényállítások jelentik, amelyek az Alkotmánybíróság gyakorlatában a véleménynyilvánítás magas szintű védelmét élvezik, a konkrét közlés jogi értékelésével összefüggésben kell állást foglalni arról, hogy valamely értékítélettel terhelt tényállítás sértette-e valamely közéleti szereplő személyiségi jogát, jóhírnevét, becsületét vagy a közlés megtételét túrni tartozik. Szintén a véleménynyilvánítás oltalma alatt állnak az erős, túlzó jellegű kritikát megfogalmazó és polémikus stílusban megírt, ámde vékony ténybeli alapokon nyugvó értékítéletek is {13/2014. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás [37]}.

[20] A másodfokú bíróság a szöveg összefüggéseinek értékelése során helytállóan tulajdonított jelentőséget azon elvnek, hogy a vitatott kijelentés értékelését arra figyelemmel kell elvégezni, hogy az milyen valódi jelentést hordoz, és ez az ügy valamennyi körülményének értékelését igényli {3051/2022. (II. 11.) AB határozat [80] bekezdés}. A Legfelsőbb Bíróság PK 12. számú állásfoglalásának II. pontja alapján kialakult, és a Kúria precedens határozataival megerősített joggyakorlata alapján a másodfokú bíróság helyesen vizsgálta a cikket a maga egészében, a beágyazott videó tartalmával együtt, mivel a kifogásolt közléseket, kifejezéseket nem formális megjelenésük, hanem valóságos tartalmuk szerint kell

figyelembe venni (Pfv.IV.20.842/2022/5., Pfv.IV.20.685/2021/4., Pfv.IV.20.619/2021/4., Pfv.IV.21.483/2021/5.).

[21] Köztudomású, hogy választások idején éles vita zajlott Magyarország részvételének módjáról az ukrajnai háborús konfliktusban a kormányzati oldal képviselői és a politikai ellenzék között. A keresettel érintett írás az országgyűlési választások kampányidőszakában, Magyarország szomszédját ért katonai agresszióval kapcsolatban tett egyes kormányzati, illetve ellenzéki politikai álláspontokról szól. A szerző a háborús konfliktussal összefüggő politikai nyilatkozatokat csoportosítja, értékeli, a felperest kifejezetten a cikkbe ágyazott videó alapján azon politikusok közé sorolja, akik az orosz-ukrán konfliktusban elfoglalt kormányzati lépésekkel nem értenek egyet, konkrétabban az alperes azt közli, hogy a felperes a „háborús propagandához” csatlakozva követeli a fegyverszállítást az ukrajnai konfliktuszónába.

[22] Annak megítélésénél, hogy a felperes nyilatkozata a cikkben írt közlés megtételére alapot teremtett-e, kiemelt jelentősége volt annak, hogy az írás választási kampány során jelent meg, témája pedig a kiemelt jelentőséggel bíró közügyben a politikus felperes megszólalása volt. A másodfokú bíróság az Alkotmánybíróság határozataiban foglalt szempontokat érvényre juttatva a tényállítás alkotmányos tartalmát megszorítóan értelmezte. A szóban forgó kijelentés értékelése ugyanis nem történhet csupán „megragadva a kijelentés direkt tartalmánál” fogva {5/2015. (II. 25.) AB határozat, Indokolás [27]; 3112/2022. (III. 23.) AB határozat, Indokolás [29]}. A mérlegelést arra tekintettel kell elvégezni, hogy a választás felfokozott helyzetét és az ügy összes körülményeit figyelembe véve, a jelöltek egymás programját és alkalmasságát minél szabadabban kritizálhassák {31/2014. (X. 9.) AB határozat, Indokolás [29]-[30]; 9/2015. (IV. 23.) AB határozat, Indokolás [43]}. Annak eldöntésénél tehát, hogy a keresettel érintett kijelentés tényállításnak tekinthető-e, nem volt elégséges azt megvizsgálni, hogy a felperestől a kijelentés elhangzott-e, hanem a videón látható interjú tartalmi összefüggései alapján kellett azt a kérdést megválaszolni, hogy a felperes mondatainak tulajdonítható-e a fegyverszállítás követelésével összefüggő jelentés.

[23] Ezen értelmezési szempontok alapján megállapítható, hogy az interjúban a felperes a kormányzati intézkedésekkel kifejezetten szemben álló, azt támadó, az ellenzékét közös cselekvésre sarkalló, Ukrajna és Magyarország közös védelmi érdekeit hangsúlyozó gondolatmenetét fejtette ki. A felperes szerint Ukrajna védelmének megerősítése, az ehhez szükséges feltételek biztosítása euroatlanti, európai közösségi érdek és ebből következően Magyarország védelmi érdeke is egyben. A nyilatkozatból kitűnően a felperes kifejezetten a magyar emberek biztonsága alapján tartotta fontosnak Ukrajna védekezésének lehetővé tételét. A felperes nyilatkozatából azonban nem tűnik ki a háborús konfliktusban történő aktívabb szerepvállalás konkrét tartalma, a „nem lehet kérdés, hogy mit kell tenni” mondatrésszel a felperes ennek eldöntését a nézőre bízta. A másodfokú bíróság helyes megállapítása ezért az, hogy közéleti vitával összefüggésben a felperesnek a pártnév tv-ben tett kijelentéseinek nem csupán egyetlen értelmezése lehetséges, a felperes által az interjúban hangsúlyozott aktívabb szerepvállalás megteremti azt a vékony ténybeli alapot, ami alapján a keresettel érintett közléshez megtehető volt. Nem volt figyelmen kívül hagyható az sem, hogy a felperes felhívta a figyelmet azokra a korábbi kormányzati döntésekre, amelyekkel Magyarország engedélyezte a légterén keresztül történő fegyverszállítást. A videót megtekintő néző számára az interjú ezen eleme azt az üzenetet közvetíti, hogy a felperes a Kormány korábbi döntésének felidézésével saját, aktívabb, fegyverszállítással is összefüggő szerepvállalást helyeslő politikai álláspontját kívánja alátámasztani. A Kúria megítélése szerint ezért a másodfokú bíróság helyesen következtetett arra, hogy az alperes a sérelmezett közléssel akkor sem lépte át a véleménynyilvánítás megengedett határait, ha fegyverszállítás követelése a nyilatkozatban szó szerint nem hangzik el, mert a felperes videófelvételen

látható mondatai – a szöveg tartalmi összefüggései alapján – megteremtik a vékony ténybeli alapot az alperes közügyben megfogalmazott – ténybeli elemeket is tartalmazó – értékítéletének megfogalmazására.

[24] A felperes felülvizsgálati érvelésével szemben a másodfokú bíróság figyelemmel volt az alperes státuszára, a jogerős ítélet indokolásának [19] és [26] bekezdésében a sajtó felelősségével kapcsolatos érdemi döntéshez vezető álláspontját indokolta.

[25] A másodfokú bíróság által idézett határozatokon túl az Alkotmánybíróság a 3052/2022. (II. 11.) AB határozat [65]-[69] bekezdéseiben áttekintette a sajtó objektív felelősségével kapcsolatos gyakorlatát, ami részben valóban eltér a politikai élet szereplőinek felelősségre vonhatóságától. A sajtószervtől elvárható magatartás mindenekelőtt a közölt információk valóságának ellenőrzésére vonatkozik, a média kötelezettsége abban áll, hogy a töle szakmai szabályai alapján elvárható körülményekkel felderítse a nyilvánosságra hozandó hírek, beszámolók, elemzések valóságtartalmát, és a megállapított információkról a nyilvánosságot – a megtévesztést nélkülöző szerkesztéssel – tájékoztassa. Az elvárható gondosság követelménye ugyanakkor nem értelmezhető úgy, hogy az a sajtót az egyébként alátámasztott tények és összefüggések valósághű közlésétől elzárja {3/2015. (II. 2.) AB határozat, Indokolás [29]}.

[26] A másodfokú bíróság helytállóan tulajdonított kiemelt jelentőséget annak, hogy az alperes a cikkbe ágyazta azt a videót, amelyek megtekintésével az olvasó számára a felperes nyilatkozata megismerhetővé vált, a szerző az írásban a felperes videón látható nyilatkozatát szó szerint idézte. Ezzel az alperes lehetőséget adott arra, hogy az olvasó a cikkben foglaltak hitelességét ellenőrizze. Kétségtelen, hogy a felperes nyilatkozatát az alperes elemezte, értékelte, az ukrajnai háborús konfliktussal, Magyarország szerepvállalásával kapcsolatos közügyben megszólaló egyes politikusok témához fűzött véleményét csoportosította, azok között párhuzamot vont, a kormányzati döntésekkel szembeállította. Az alperes tehát a felperes nyilatkozatát nem csupán közvetítette, hanem ahhoz értékelést is fűzött, ennek helytállósága azonban sajtó-helyreigazítási perben nem orvosolható.

[27] A Kúria nem kíván eltérni a Pfv.IV.20.113/2022/4. számú precedens határozatától, amelynek indokai szerint amennyiben egy nyilatkozat többféle módon is értelmezhető, az egyik lehetséges értelmezéséről kifejtett elmarasztaló vélemény, annak tartalmi helytállóságától függetlenül nem lehet sajtó-helyreigazítás tárgya. A nyilvánosság előtt a közéleti témában megnyilatkozó személynek ugyanis számolnia kell azzal, hogy véleményét a nyilvánosság fórumain elemzik, esetleg a szándékától eltérő tartalommal értelmezik. A Kúria jogértelmezése szerint, ha egy politikus (közszerelő) szavait teljes mértékben elferdítik, eltorzítják, az nem lehet véleménynyilvánítás alapja (Kúria Pfv.IV.21.961/2018/4.), ez a feltétel azonban az adott ügyben – a cikk teljes tartalmának a vizsgálata alapján – nem állapítható meg. A Kúria a döntése meghozatalakor figyelembe vette azt is, hogy a Pfv.IV.20.802/2019/5. számú precedens határozatában megerősítette a Legfelsőbb Bíróság jogértelmezését: nem sért személyhez fűződő jogot az a magatartás, amikor egy politikus nyilatkozatát tartalmilag értelmezik, és a nyilatkozattal szemben elmarasztaló ellenvéleményt fogalmaznak meg, még akkor sem, ha a politikus nyilatkozatát valódi szándékától eltérően értelmezik (Legfelsőbb Bíróság Pfv.IV.21.383/2007/6., BH2008.329.), illetve valakinek a szándékára való utalás akkor jogsértő, ha a korábbi nyilatkozataiból okszerűen nem következik az az elképzelés, amelyet neki tulajdonítanak (Legfelsőbb Bíróság Pfv.IV.20.661/2009/6.). Sajtó-helyreigazítás iránt indult perben csak a valótlan tényállítások helyreigazítására kerülhet sor. Amennyiben egy nyilatkozat többféle módon is értelmezhető, az egyik lehetséges értelmezéséről kifejtett elmarasztaló vélemény, annak tartalmi helytállóságától függetlenül nem lehet sajtó-helyreigazítás tárgya még akkor sem, ha a

politikus nyilatkozatát valódi szándékaitól eltérően értelmezik (Pfv.IV.20.090/2023/4., Pfv.IV.20.054/2023/4.)

[28] Nem támasztja alá a felperes felülvizsgálati érvelését a Kúria Pfv.21.016/2022/6. számú határozata sem, mert ezen ítélet indokolásának [28] bekezdéséből kitűnően a Kúria kifejezetten azt emelte ki, hogy a hírblokkban a felperesnek tulajdonított mondatok mellé nem került bevágásra az idézett nyilatkozat, az alperes nem jelölte meg, hogy azt honnan idézte, az adott tényállítással összefüggésben semmilyen konkrétum nem volt megállapítható. Jelen ügyben azonban az alperes az olvasók elé tárta, hogy a felperes mit mondott, a cikkben a felperes előadását értékelte, a látottak alapján eldönthető, hogy a szerző megfelelően interpretálta-e a felperes közügyben kifejtett álláspontját.

[29] Mindezekre tekintettel a Kúria megállapította, hogy a jogerős ítélet nem sérti a felülvizsgálati kérelem alapján vizsgált jogszabályokat, ezért azt a Pp. 424. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

[30] 2010. évi CIV. törvény (Smtv.) 12. § (1) és (2) bekezdés;
Alaptörvény IX. cikk (1) és (2) bekezdés

A döntés elvi tartalma

[31] Sajtó-helyreigazítás iránt indult perben csak a valótlan tényállítások helyreigazítására kerülhet sor. Amennyiben egy nyilatkozat többféle módon is értelmezhető, az egyik lehetséges értelmezéséről kifejtett elmarasztaló vélemény, annak tartalmi helytállóságától függetlenül nem lehet sajtó-helyreigazítás tárgya még akkor sem, ha a politikus nyilatkozatát valódi szándékaitól eltérően értelmezik.

[32] A nyilvánosság előtt a közéleti témában megnyilatkozó személynek számolnia kell azzal, hogy véleményét a nyilvánosság fórumain elemzik, esetleg a szándékától eltérő tartalommal értelmezik és a nyilatkozattal szemben elmarasztaló ellenvéleményt fogalmaznak meg.

Záró rész

[33] A Kúria a Pp. 405. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte a pervesztes felperest az alperes által felszámított felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére, amelynek összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdése és a 4/A. §-a alapján állapította meg.

[34] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 39. § (1) és (3) bekezdés *d)* pontja alapján megállapított és az Itv. 62. § (1) bekezdés *f)* pontjai alapján a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a felperes köteles az államnak megfizetni. A Kúria tájékoztatja a felperest, hogy az illetéket az állami adó- és vámhatóság 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlájára kell megfizetnie, az illeték megfizetése az Itv. 78. § (4) bekezdése alapján a határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé. A megfizetés során közleményként fel kell tüntetni: a Kúria megnevezését, a Kúria e határozatának számát, és a fizetésre kötelezett adóazonosító számát. A Kúria figyelmezteti a felperest, ha az illetéket annak esedékességekor

nem fizeti meg, az adózás rendjéről szóló törvény rendelkezései szerinti késedelmi pótlékot kell fizetnie.

[35] A Kúria a felperes felülvizsgálati kérelmét a Pp. 405. § (1) bekezdése alapján a Pp. 376. § (1) bekezdésének megfelelő alkalmazásával tárgyaláson kívül bírálta el.

[36] E határozat ellen a felülvizsgálat lehetőségét a Pp. 407. § (1) bekezdés *d)* pontja zárja ki.

Budapest, 2023. április 26.

Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k. a tanács elnöke, Véghné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Dzsula Marianna s.k. bíró, Dr. Pataki Árpád s.k. bíró, Dr. Stark Marianna s.k. bíró